

BA SZAKZÁRÁS KÖVETELMÉNYEI

MAGYAR ALAPSZAK

A SZAKOT GONDOZÓ INTÉZETEK

Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet és Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet

SZAKDOLGOZATTAL ÉS ALAPSZAKOS ZÁRÓVIZSGÁVAL KAPCSOLATOS KÖVETELMÉNYEK

Formai követelmények:

- A dolgozatot elektronikus formában kell elkészíteni, és elektronikusan (PDF, vagy Word formátumban) kell felölteni a Neptun tanulmányi rendszerbe. A szakdolgozat-leadás során egyetlen dokumentum feltöltésére van lehetőség a mellékletekkel együtt.
- A hivatkozások, a bibliográfia, a jegyzetek formai szabályait az intézetek saját honlapjukon közzéteszik.
- A borítón fel kell tüntetni: „szakdolgozat” szót, a szakdolgozat címét és a készítés évét, a bal alsó sarokban a témavezető nevét és titulusát, a jobb alsó sarokban a hallgató nevét, szakját és a szakdolgozat készítésének évét.
- A hallgatónak feltöltés során nyilatkozni kell a Neptunban, hogy a munka saját szellemi terméke (Kérjük, hogy figyelje az Egyetem plágium-ellenőrzésre vonatkozó szabályozását!)
- A szakdolgozat terjedelme: kb. 30 számozott oldal szöveg a címlap, a tartalomjegyzék, a mellékletek és a bibliográfia nélkül (szóközök nélkül kb. 60 000 karakter), a betűméret: Times New Roman 12-es, a sorköz: másfeles, 3 cm-es margók, egyoldalas nyomtatásban.
- A szakdolgozat nyelve magyar.

Tartalmi követelmények:

- A hallgató elsősorban az intézetek/az oktatók által közzétett témalistából választ szakdolgozati témát, de választhat egyéb témakört is az illetékes tanszékvezető hozzájárulásával.
- A szakdolgozat a hároméves képzés során írt szemináriumi dolgozat vagy annak továbbfejlesztett változata is lehet, ha megfelel a szakdolgozat számára előírt tartalmi és formai követelményeknek.
- A hallgató köteles témavezetőt választani. Témavezető csak tudományos minősítésű intézeti oktató lehet. Az intézeti oktatót témavezetőnek az illetékes tanszék vezetője hagyja jóvá. Csak kivételes esetben (ha az adott témának nincs gazdája az intézetben), az intézetigazgató hozzájárulásával lehet nem intézeti oktató témavezető. A hallgató a szakdolgozati címbejelentőt leadás előtt a témavezetővel, illetve a tanszékvezetővel vagy az intézetigazgatóval is köteles aláíratni.
- 2021-től minden hallgató csak témavezetői támogatással adhatja le dolgozatát.

Értékelés:

Ötfokú skálán (1–5).

BA szakzárás követelményei:

A záróvizsga két részből áll: a dolgozat védéséből és egy komplex záróvizsgából, megadott tételsorral. A tételsor 12 irodalmi és 12 nyelvészeti tételből áll.

- A védés tartalma: válasz a bírálatra és válasz a bizottság által feltett kérdésekre.
- A záróvizsgán a hallgató egy tételt húz irodalomból és egyet nyelvészetből.

Az intézetek legalább hat hónappal az alapszakos záróvizsga előtt megfogalmazzák a tételeket, és megadják a tételekhez kapcsolódó kötelező és ajánlott irodalmat.

A záróvizsga értékelése:

A szakdolgozat védésének és a tételre adott feleletek érdemjegyeinek átlaga.

További információk a szakzáráshoz: tételsorok, szakirodalom a felkészüléshez:

Tételek:**Magyar nyelv****1. A kommunikáció folyamata(a kommunikáció fogalma és modelljei; a kommunikációs folyamat tényezői; a kommunikációtípusai)**

Ajánlott irodalom:

Buda Béla 2001. A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Animula Kiadó, Budapest.

Fercsik Erzsébet – Raátz Judit 2003. Kommunikáció szóban és írásban. Krónika Nova Kiadó, Budapest.

Terestyéni Tamás 2006. Kommunikációelmélet. A testbeszédtől az internetig. AKTI-Typotex, Budapest.

2. A meggyőzés retorikai eszközei

(a meggyőzés forrásai: a beszélő, a beszéd, a hallgatóság; a beszéd retorikai szerkezete; az érvelés módszerei; az érvek típusai; a nem nyelvi jelek szerepe a meggyőzésben; kapcsolat a hallgatókkal)

Ajánlott irodalom:

Adamik Tamás – A. Jászó Anna – Aczél Petra 2004. Retorika. Osiris Kiadó, Budapest. (A témakörnek megfelelő fejezetek.)

Antalné Szabó Ágnes 2003. A meggyőzés forrásai. In: Róka Jolán szerk.: Szónoklatok nagykönyve iskolaigazgatóknak. Raabe Kiadó, Budapest. 1–26.

Raátz Judit 2003. A nem nyelvi jelek szerepe az előadásban. In: Róka Jolán szerk.: Szónoklatok nagykönyve iskolaigazgatóknak. Raabe Kiadó, Budapest. 1–24.

3. A beszéd szegmentális és szupraszegmentális szintje

(a beszédképzés élettani vonatkozásai; a beszédhangok osztályozása és jellemzése; a szupraszegmentumok jellemzése)

Ajánlott irodalom:

Gósy Mária 2004. Fonetika, a beszéd tudománya. Osiris, Budapest.

Markó Alexandra 2017. Hangtan. In: Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.): *Nyelvtan*. Osiris Kiadó, Budapest, 132–146.

4. A magyar nyelv finnugor (uráli) rokonsága

(a nyelvrokonság tudományos bizonyításának kritériumai, a magyarral rokon nyelvek, a magyar nyelv finnugor eredetű sajátosságai)

Ajánlott irodalom:

Bereczki Gábor 1998². A magyar nyelv finnugor alapjai. Budapest.

Nanovfszky György főszerk. 2000. Nyelvrokaink. A magyarságkutatás könyvtára XXV. Budapest.

Róna-Tas András 1978. A nyelvrokonság. Budapest.

Rédei Károly 2003. Őstörténetünk kérdései. A nyelvészeti dilettantizmus kritikája. Budapest.

További ajánlott irodalom: <http://finnugor.elte.hu/index.php?q=sztika>

5. A nyelvhasználat társadalmi beágyazottsága

(nyelvváltozatok, nyelvi változatosság, nyelvi változók; nyelvi szocializáció; egy- és többnyelvűség; a nemek, az életkor, az iskolázottság, a nyelvi ideológiák és mentalitás szerepe a nyelvhasználatban; nyelvi tervezés; nyelvpolitika, nyelvi jogok; alkalmazott szociolingvisztika; a magyar nyelv és nyelvközösség helye és helyzete)

Ajánlott irodalom:

Borbély Anna 2006. Kétnyelvűség és többnyelvűség. In: Kiefer Ferenc főszerk., Magyar nyelv. Akadémiai Kiadó, Budapest. 595–627.

Kiss Jenő 1995. Társadalom és nyelvhasználat. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Kontra Miklós 2006. A határon túli magyar nyelvváltozatok. A magyarországi magyar nyelvváltozatok variabilitásáról. In: Kiefer Ferenc főszerk., Magyar nyelv. Akadémiai Kiadó, Budapest. 549–594.

Wardhaugh, Ronald 1995. Szociolingvisztika. Osiris Kiadó, Budapest.

6. A nyelv területi változatai és változásuk

(a nyelvjárások fogalma, osztályozása; nyelvjárási régiók, csoportok, nyelvjárásszigetek; nyelvföldrajz; a nyelvjárások változásának és visszaszorulásának strukturális és funkcionális jellege, okai; a nyelvinorma-törekvések és a területi változatok; a regionális köznyelviség)

Ajánlott irodalom:

Hegedűs Attila 2005. A változó nyelvjárás. Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba. 7–24.

Kiss Jenő szerk. 2001. Magyar dialektológia. Osiris Kiadó, Budapest. 31–81, 111–130, 175–255.

Kiss Jenő 2006. Nyelvjárások, regionális nyelvváltozatok. In: Kiefer Ferenc főszerk., Magyar nyelv. Akadémiai Kiadó, Budapest. 517–548.

7. A magyar nyelvtörténet alapkérdései

(a nyelvtörténet fogalma; a nyelvi változások mozgatórugói; a magyar nyelvtörténet korszakai, forrásai; korai nyelvemlékeink jellege, típusai; a magyar nyelvű írásbeliség kialakulása; változástípusok példái a különböző nyelvi szinteken; az irodalmi nyelv formálódása a közép- és újmagyar korban)

Ajánlott irodalom:

Benkő Loránd 1988. A történeti nyelvtudomány alapjai. Tankönyvkiadó, Budapest. 119–182.

Kiss Jenő 2003. Bevezetés. A nyelvi változás. In: Kiss Jenő – Pusztai Ferenc szerk., Magyar nyelvtörténet. Osiris Kiadó, Budapest. 13–66.

Kiss Jenő – Pusztai Ferenc szerk. 2018. A magyar nyelvtörténet kézikönyve. Tinta Kiadó, Budapest. (A tételnek megfelelő fejezetek.)

Kiefer Ferenc főszerk. 2006. Magyar nyelv. Akadémiai Kiadó, Budapest. 315–480.

8. Szavak és szerkezetek a mondatban

(szófajok, mondatbeli viszonyok, mondatfajták)

Ajánlott irodalom:

Keszler Borbála szerk. 2006. Magyar grammatika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. (A tételnek megfelelő fejezetek.)

Imrényi András 2015. Önhasonlóság a magyar elemi mondatban. Magyar Nyelvőr 139 (3): 309–321.

9. A jelentés fogalmának értelmezései

(a formális, strukturális, kognitív szemantika alapelvei, ezek meghatározása és összehasonlítása; a moduláris és a holista nyelvfelfogás; jelentés és megismerés)

Ajánlott irodalom:

Kiefer Ferenc 2000. Jelentéelmélet. Corvina Kiadó, Budapest. (A szemantikai elméletek című fejezet)

Tolcsvai Nagy Gábor 2010. Kognitív szemantika. Konstantin Filozófus Egyetem, Közép-európai Tanulmányok Kara, Nyitra. 9–48.

10. A szöveg megközelítései

(a szöveg fogalma, kutatása, a szövegösszetartó erő, szövegtípusok, szövegelemzés)

Ajánlott irodalom:

Balázs Géza 2007. Szövegantropológia. Szövegek többirányú megközelítése. BDF, Szombathely – Inter, Budapest.

Tolcsvai Nagy Gábor 2001. A magyar nyelv szövegtana. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Tolcsvai Nagy Gábor szerk. 2006. Szöveg és típus. Tinta Kiadó, Budapest.

11. A nyelvi stílus fő jellemzői

(a stílus nyelvtudományi leírásának módozatai: a stílus mint a struktúra része, a stílus mint viszony, a stílus mint cselekvés, a stílus mint a nyelvi megformáltságból eredő értelem)

Ajánlott irodalom:

Anderegg, Johannes 1995. Irodalomtudományi stíluselmélet. Helikon 3: 232–251.

Tolcsvai Nagy Gábor 2004. A nyelvi variancia kognitív leírása és a stílus (Egy kognitív stíluselmélet vázlat) In: Büky László szerk., A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei VI. SZTE Általános Nyelvészeti Tanszék, Magyar Nyelvészeti Tanszék, Szeged. 143–160.

Tátrai Szilárd – Tolcsvai Nagy Gábor szerk. 2012. A stílus szociokulturális tényezői. ELTE, Budapest. 17–123.

12. A beszédprodukción és a beszédmegértés folyamatai

(a beszédprodukción mechanizmus; a megakadásjelenségek; a hallás és a beszédészlelés folyamata; a beszédmegértés folyamata)

Ajánlott irodalom:

Gósy Mária 2004. Fonetika, a beszéd tudománya. Osiris Kiadó, Budapest, 43–50. Gósy Mária 2005. Pszicholingvisztika. Osiris Kiadó, Budapest, 71–192.

Magyar irodalom

1. Az irodalomelmélet története és ágazatai

A tétel nem elsősorban az irodalomelméleti iskolák kronologikus számbavételére épül. Fontosabb a 20. századi irodalomelmélet néhány alapvető fogalmának – mint például elbeszélés, metafora, befogadás, hagyomány, szöveg, kultúra – értő ismerete, egyszersmind annak tudatosítása, hogy ezeknek a fogalmaknak a meghatározása hogyan változott az irodalomelmélet története során, illetve az egyes gondolkodói irányok milyen eltérő, egymással vitázó értelmezéseiket adták.

Ajánlott irodalom:

A modern irodalomtudomány kialakulása, szerk. Bókay et al., Osiris Kiadó, Budapest, 1998.

Terry Eagleton, A fenomenológiától a pszichoanalízisig, ford. Szili József, Helikon, Bp., 2000.

Narratívák 3., szerk. Thomka Beáta, Kijárat Kiadó, Budapest, 1999.

Kulcsár Szabó Ernő, *Történetiség, megértés, irodalom*, Universitas Kiadó, Budapest, 1995.

2. A világirodalom története a 18. század végéig

Ajánlott irodalom:

Gintli Tibor – Schein Gábor, Az irodalom rövid története, A kezdetektől a romantikáig, Jelenkor, Pécs, 2003.

Világirodalom, szerk. Pál József, Akadémiai, Bp., 2007.

3. A világirodalom története a 18. századtól napjainkig

Ajánlott irodalom:

Gintli Tibor – Schein Gábor, *Az irodalom rövid története, A kezdetektől a romantikáig*, Pécs, Jelenkor, 2003.

Gintli Tibor – Schein Gábor, *Az irodalom rövid története, A realizmustól máig*, Pécs, Jelenkor, 2007.

Világirodalom, szerk. Pál József, Akadémiai, Bp., 2007.

4. A középkor magyarországi irodalma

Ajánlott irodalom:

A magyar irodalom története, I., főszerk. Szegedy-Maszák Mihály, szerk. Jankovits László, Orlovszky Géza, Gondolat, Bp., 2007.

5. Műfajok, alkotók, művek a 15-16. századi magyarországi irodalomban

Ajánlott irodalom:

A magyar irodalom története, I. kötet, főszerk. Szegedy-Maszák Mihály, szerk. Jankovits László, Orlovszky Géza, Gondolat, Bp., 2007.

6. Műfajok, alkotók művek a 17-18. századi magyarországi irodalomban

Ajánlott irodalom:

A magyar irodalom története, I. kötet, főszerk. Szegedy-Maszák Mihály, szerk. Jankovits László, Orlovszky Géza, Gondolat, Bp., 2007.

7. A felvilágosodás korának magyar irodalma (a 18. század közepétől az 1820-as évekig)

Ajánlott irodalom:

Bíró Ferenc, *A felvilágosodás korának magyar irodalma*, Balassi, Bp., 1994. (későbbi kiadások is)

A magyar irodalom története, I. kötet, főszerk. Szegedy-Maszák Mihály, szerk. Jankovits László, Orlovszky Géza, Gondolat, Bp., 2007.

8. A magyar irodalom a 19. század középső harmadában (az 1820-as évektől az 1860-as évekig)

Ajánlott irodalom:

A magyar irodalom története, II. kötet, szerk. Szegedy-Maszák Mihály, Veres András, Gondolat, Bp., 2007.

9. A 19. század második fele és a századforduló magyar irodalma

Ajánlott irodalom:

A magyar irodalom története, II. kötet, szerk. Szegedy-Maszák Mihály, Veres András, Gondolat, Bp., 2007.

Németh G. Béla, *Türelmetlen és késlekedő félszázad, A romantika után*, Gondolat, Bp., 1971.

10. A magyar líra a 20 században

Ajánlott irodalom

Horváth János, *Ady s a legújabb magyar lyra*, Bp., 1910.

Schöpflin Aladár, *A magyar irodalom története a XX. században*, Bp., 1990.

A magyar avantgárd irodalom olvasókönyve, szerk. Deréky Pál, Bp., Argumentum, 1998.

A magyar irodalom története 1945-1975, I, szerk. Béládi Miklós, Bp., 1981.

A magyar irodalom története 1945-1975, II/1-2, szerk. Béládi Miklós, Bp., 1986.

A magyar irodalom története 1945-1975, III/1-2, szerk. Béládi Miklós, Rónay László, Bp., 1990. Kulcsár Szabó Ernő, *A magyar irodalom története 1945-1991*, Bp., 1993.

A magyar irodalom története, III, szerk. Szegedy-Maszák Mihály, Veres András, Bp., Gondolat, 2007.

Gintli Tibor – Schein Gábor, *Az irodalom rövid története, A realizmustól máig*, Pécs, Jelenkor, 2007.

11. A magyar epika a 20. században

Ajánlott irodalom

Schöpflin Aladár, *A magyar irodalom története a XX. században*, Bp., 1990.

A magyar irodalom története 1945-1975, I, szerk. Béládi Miklós, Bp., 1981.

A magyar irodalom története 1945-1975, II/1-2, szerk. Béládi Miklós, Bp., 1986.

A magyar irodalom története 1945-1975, III/1-2, szerk. Béládi Miklós, Rónay László, Bp., 1990. Kulcsár

Szabó Ernő, *A magyar irodalom története 1945-1991*, Bp., 1993.

A magyar irodalom története, III, szerk. Szegedy-Maszák Mihály, Veres András, Bp., Gondolat, 2007.

Gintli Tibor – Schein Gábor, *Az irodalom rövid története. A realizmustól máig*, Pécs, Jelenkor, 2007.

12. A magyar dráma a 20. században

Ajánlott irodalom

A magyar irodalom története 1945-1975, I, szerk. Béládi Miklós, Bp., 1981.

A magyar irodalom története 1945-1975, II/1-2, szerk. Béládi Miklós, Bp., 1986.

A magyar irodalom története 1945-1975, III/1-2, szerk. Béládi Miklós, Rónay László, Bp., 1990. Kulcsár

Szabó Ernő, *A magyar irodalom története 1945-1991*, Bp., 1993.

A magyar irodalom története, III, szerk. Szegedy-Maszák Mihály, Veres András, Bp., Gondolat, 2007.

Gintli Tibor – Schein Gábor, *Az irodalom rövid története. A realizmustól máig*, Pécs, Jelenkor, 2007.

Bécsy Tamás, *Magyar drámákról, 1920-as, 1930-as évek*, Dialóg Campus, Bp. – Pécs, 2003.

Kiss Gabriella, *Magyar dráma és színház a 20. században*, Irodalomtörténet, 2008, 1. szám, 71–101.

AZ OKLEVÉL MINŐSÍTÉSE

Az oklevél minősítését a következő három részeredmény számtani átlaga adja egész számra kerekítve a HKR 84§ (6) szeint:

1. a követelményrendszerből minden magyar alapszakos bevezető tárgy és törzstantárgy eredményének súlyozott átlaga háromszor;
2. a záródolgozat eredménye egyszer;
3. a szóbeli záróvizsga eredménye egyszer

→ kiváló, ha az átlag 5,00,

→ jeles, ha az átlag: 4,51-4,99,

→ jó, ha az átlag 3,51-4,50,

→ közepes, ha az átlag 2,51-3,50,

→ elégséges, ha az átlag 2,00-2,50.